

تقدیم به

آنان که گرفتار عادت‌های نامؤثر شده‌اند و در پی انتخاب
رفتار‌های مؤثر و مسئولانه هستند

ابوذر گل‌ورز

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار مترجم
۱۱	مجموعهٔ تئوری انتخاب در عمل
۱۳	سپاسگزاری
۱۵	مقدمه
۱۹	۱. آیا می‌توانید اعتیاد را تشخیص دهید؟
۳۲	۲. چرا شما این‌گونه رفتار می‌کنید؟
۴۷	۳. تئوری انتخاب در عمل
۵۶	۴. اگر الکلی‌های گمنام یا سایر گروه‌های ۱۲ گام را دوست نداشته باشید چه می‌شود؟
۶۰	۵. غلبه بر اعتیاد
۸۹	۶. چگونه یکی از عزیزان می‌تواند کمک کند؟
۹۲	۷. پس‌گفتار
۹۴	منابع پیشنهادی
۹۷	عنوان‌بین مجموعهٔ تئوری انتخاب در عمل
۹۸	مؤسسهٔ بین‌المللی ویلیام گلسر
۹۹	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۱۰۱	واژه‌نامه انگلیسی به فارسی
۱۰۳	نویسنده

پیشگفتار مترجم

ترک سیگار آسان‌ترین کار دنیا است. به این دلیل که خودم هزاران بار این کار را انجام دادم.

مارک توانین

تئوری انتخاب یا به تعبیر دکتر ویلیام گلسر، روان‌شناسی جدید آزادی فردی، دریچه‌ای را به‌سوی تغییر و بهبود سبک زندگی به ساده‌ترین شیوه ممکن فراهم می‌کند. مفاهیم روان‌شناسی تئوری انتخاب و فرآگیری آنها بسیار ساده‌اما کاربست آنها در زندگی دشوار است؛ زیرا والدین، مدارس، دانشگاه‌ها و رسانه‌ها ما را به‌گونه‌ای دیگر آموزش داده‌اند و تغییر سبک رفتار و روش زندگی جز با تمرين مستمر و کنار گذاشتن عادت‌های مخرب پیشین امکان‌پذیر نخواهد بود. هرچند اگر استفاده از اصول و فنون روان‌شناسی تئوری انتخاب درونی شده و به نظام رفتاری افراد تبدیل شود دیگر نمی‌توان به شیوه‌ای متفاوت رفتار کرد.

دکتر گلسر تقریباً در تمام کتاب‌هایش تأکید می‌کند که چنانچه شما رفتارتان را براساس مفاهیم روان‌شناسی تئوری انتخاب تغییر دهید به مرور زمان رفتار دیگران با شما نیز تغییر خواهد کرد؛ درواقع تمام جاده‌ها از ما آغاز می‌شود.

روان‌شناسی تئوری انتخاب به ما می‌آموزد که تمام انسان‌ها پنج نیاز اساسی دارند و قدرت هر یک از آنها در افراد مختلف متفاوت است؛ و اینکه تمام آنچه از انسان‌ها سر می‌زند رفتار است، رفتاری که در خدمت ارضای یک یا چند نیاز اساسی است و یا هدف آن رسیدن به خواسته‌هایی است که از دل نیازها برآمده‌اند. به این ترتیب تمام رفتارهایی که از انسان صادر می‌شود هدفمند و نتیجه انتخاب خود فرد است و لذا در قبال آن مسئول است. پس علت و نوع رفتارهای افراد نیز همانند

خواسته‌ها و شدت و ضعف نیازهای شان متفاوت است. علاوه بر این درک انسان‌ها از وقایع پیرامون شان نیز با یکدیگر تفاوت دارد و ممکن است پدیده یکسانی را به شیوه‌های گوناگون تفسیر و تعبیر کنند. بنابراین با درک این تفاوت‌های فردی در زمینه نیازهای، خواسته‌ها، رفتار و سیستم ادراکی و در کنار آن دست کشیدن از کترل بیرونی که دشمن اصلی تمام روابط انسانی است، دنیا به مکان بهتری برای زیستن در کنار دیگران تبدیل خواهد شد.

برایان لنون در مجموعه تئوری انتخاب در عمل از جمعی از مریبان کارآزموده و اعضای هیئت علمی مؤسسه بین‌المللی ویلیام گلسر دعوت کرده تا مفاهیم روان‌شناسی تئوری انتخاب را با بیانی ساده و از طرفی کاربردی در زمینه‌های استرس، افسردگی، فرزندپروری، روابط، خشم، اعتیاد و شادی به مخاطبان عرضه کنند.

اعتیاد یکی از دغدغه‌های اغلب جوامع بشری است، البته بر خلاف تصور عموم اعتیاد تنها در مورد مواد شیمیایی رخ نمی‌دهد بلکه روان‌شناسان و روان‌پزشکان به اعتیادهای غیر مواد نیز رسیدگی می‌کنند. این کتاب به اعتیاد به ماده خاصی پرداخته و به طور کلی علل آغاز و تداوم اعتیاد و همچنین نحوه کنار گذاشتن رفتار اعتیادی را مطرح می‌کند.

مایک رایس در ابتدا به تعاریف نظری و عملی اعتیاد اشاره و انواع اعتیادهای احتمالی از جمله اعتیاد به غیر مواد را ذکر می‌کند. وی سپس به خواننده کمک می‌کند تا تشخیص دهد که آیا اعتیاد دارد یا خیر، عوامل ماشه‌چکان رفتار اعتیادی او چه بوده‌اند و اعتیادش چه مراحلی دارد. در فصل ابتدایی کتاب تغییرات مغزی و اندام‌های درونی در اثر مصرف مواد اعتیاد‌آور نیز مورد بررسی قرار گرفته‌اند. در بخش بعدی نویسنده به برخی از باورهای اشتباه در مورد اعتیاد و علل آن می‌پردازد.

در فصل ۲ به مبانی نظری تئوری انتخاب از جمله نیازهای اساسی، علل انتخاب رفتار، دنیای کیفی و دنیای ادراکی و ارتباط آنها با اعتیاد پرداخته شده است. رایس همچنین به این نکته اشاره می‌کند که بین اعتیاد و بیماری‌های روانی تفاوت‌های آشکاری وجود دارد و افراد معتاد لزوماً بیمار روانی نیستند. سپس در فصل ۳ و در راستای مفاهیم نظری، نویسنده واقعیت درمانی را که کاربست تئوری انتخاب است تشریح می‌کند و به

برخی از علل انتخاب رفتار اعتیادی از سوی افراد از دیدگاه تئوری انتخاب اشاره می‌کند. در ادامه فصل هسته واقعیت درمانی یعنی خودارزیابی مورد بحث قرار می‌گیرد و خواننده به ارزیابی رفتارها و انتخاب‌های خود ترغیب می‌شود. در بخش مربوط به ارزیابی متوجه می‌شویم که چرا افراد علی‌رغم آگاهی از پیامدهای مصرف همچنان به این رفتار ادامه می‌دهند.

در فصل ۴ برخی از مزایای گروه‌های حمایتی ترک اعتیاد ذکر شده است. پس از آن نویسنده رفتار کلی را تعریف کرده و به مؤلفه‌های آن (عمل، فکر، احساس و فیزیولوژی) اشاره می‌کند. وی در ادامه تأکید می‌کند که اگرچه در هنگام پرداختن به یک رفتار اعتیادی تمام این مؤلفه‌ها با هم رخ می‌دهند، چون یک رفتار انجام می‌شود مؤلفه عمل بارزتر است. از طرف دیگر، با توجه به امکان کنترل مستقیم این مؤلفه، خواننده می‌آموزد که مؤلفه عمل خود را اصلاح کند تا تمام رفتار کلی اصلاح شود.

فصل ۵ به صورت عملی به غلبه بر اعتیاد پرداخته و جنبه‌های اعتیاد را با مفاهیم تئوری انتخاب تلفیق می‌کند. در این فصل فرد تأثیر اعتیاد را بر حوزه‌های مختلف زندگی خود می‌آموزد، آماده می‌شود که با سخت‌ترین بخش ماجرا یعنی علائم ترک مواجه شود و یاد می‌گیرد که خودش و دیگران را بیخشد، دست از کنترل بیرونی نسبت به دیگران بردارد و خودش هم به کنترل بیرونی تن ندهد و کارهایی را برای بهبود روابطش یاد بگیرد. با توجه به اهمیت روابط در تئوری انتخاب، نویسنده تأکید می‌کند که غلبه بر اعتیاد و رفتارهای اعتیادی به تنهایی دشوار است و در نتیجه در فصل ۶ به نزدیکان فرد معتمد یاد می‌دهد که چگونه به او در مسیر دشوار غلبه بر اعتیاد کمک کنند.

در امر ترجمه این مجموعه سعی شده که برای مفاهیم روان‌شناسی تئوری انتخاب و واقعیت درمانی از مناسب‌ترین و رایج‌ترین عبارات و اصطلاحات معادل استفاده شود که بخش عمده‌ای از آن وام‌گرفته از کلام دکتر علی صاحبی است و برای آن دسته از عباراتی که تاکنون به فارسی برگردانده نشده تلاش کردم تا به بهترین شکل و به شیوه‌ای قابل فهم معادل‌سازی کنم. امیدوارم که ترجمه این مجموعه بتواند گامی در مسیر آشنایی درمانگران و عموم خواننده‌گان با تئوری انتخاب و شیوه کاربست آن در

موقعیت‌های مختلف زندگی بردارد.

در پایان لازم می‌دانم از دکتر علی صاحبی، مریم ارشد و عضو هیئت‌علمی مؤسسهٔ بین‌المللی ویلیام گلسنر و مدیر مؤسسهٔ انتخاب ایران، تشکر کنم که آنچه از تئوری انتخاب آموخته‌ام حاصل تدریس متعهدانه، بیان رسا و دانش و تجربهٔ بی‌نظیر ایشان در روان‌شناسی تئوری انتخاب بوده و آموزه‌های شان بدون تردید در تمام قلمروهای زندگی من و دیگر دانشجویان شان تأثیرگذار بوده است. همچنین از خانم دکتر فریبا یزدخواستی، عضو هیئت‌علمی دانشکدهٔ روان‌شناسی و علوم تربیتی دانشگاه اصفهان، سپاسگزارم که من را با تئوری انتخاب آشنا کرده و مسیر جدیدی را در حیطهٔ تخصصی روان‌شناسی در برابر من گشودند. به علاوهٔ قدردان همسر عزیزم، راضیه طاهری، و پسران دوست‌داشتمنی ام، محمدرسول و محمدطaha، هستم که ترجمة این مجموعه بدون همراهی آنها هرگز امکان‌پذیر نبود. و در نهایت از مدیریت محترم و کارکنان پرتلاش انتشارات ارجمند تشکر می‌کنم. امید است که این کتاب خودیاری به افرادی که در عادت‌های نامؤثر گیر افتاده‌اند کمک کند تا عادت‌های مؤثرتری بیاموزند و به شیوه‌ای مسئولانه‌تر به ارضای نیازهای خود بپردازند.

ابودر گلورز

مجموعهٔ تئوری انتخاب در عمل

این کتاب یکی از مجموعه‌کتاب‌های کوتاه و خلاصه‌ای است که با هدف کمک به انسان‌ها برای دستیابی به کنترل بهتر بر زندگی با استفاده از اصول تئوری انتخاب نگاشته شده است. این نظریه رفتار انسانی توسط مبدع واقعیت‌درمانی، دکتر ویلیام گلسر، معرفی شده است.

ما در این مجموعه‌کتاب کاربرد روان‌شناسی تئوری انتخاب را در مورد گستره‌ای از موضوعات شایع مانند اعتیاد، خشم، افسردگی، شادکامی، فرزندپروری، روابط و استرس توضیح می‌دهیم. تمام نویسنده‌گان مجموعه متخصص روان‌شناسی تئوری انتخاب هستند و همگی مستقیماً زیر نظر دکتر ویلیام گلسر آموزش دیده‌اند.

ما یک رایس در جایگاه یک درمانگر صاحب‌صلاحیت و متخصص به درمان سوء مصرف مواد و الکل پرداخته و کتاب‌های متعددی در این حوزه و بر اساس روان‌شناسی تئوری انتخاب به رشتۀ تحریر درآورده است. هدف او در این کتاب ارائه شناختی از چرایی و چگونگی رفتارهای اعتیادی و همچنین کارهایی است که می‌توانیم با کاربست تئوری انتخاب انجام دهیم تا کنترل آنها را به دست بگیریم.

برايان لون

سردبیر مجموعه

سپاسگزاری

من از تمام همکارانم در تئوری انتخاب بسیار قدردانی می‌کنم، به ویژه باب هاگلاند عضو ارشد هیئت علمی مؤسسه؛ لیندا هارشمن فقید مدیر اجرایی مؤسسه ویلیام گلسر؛ جورجی هافهاین عضو ارشد هیئت علمی؛ کیم داب - الور مدیر فعلی مؤسسه ویلیام گلسر و مدیر شعبه امریکا؛ ایوان هانی استرالیایی عضو ارشد هیئت علمی که مربی دوره گواهینامه من بود؛ لین زکنی باسی ویراستار کتاب؛ و تمام اعضای مؤسسه بین المللی ویلیام گلسر در سرتاسر ایالات متحده و سایر کشورها که آنها را طی کنفرانس‌های ملی و بین المللی ملاقات کرده‌ام.

آخرین سپاسگزاری عمیق را نثار بهترین دوستم و حامی تئوری انتخاب، دکتر کن لارسن فقید می‌کنم. کن در زمینه نگارش کتاب‌ها و ارائه کارگاه‌هایم و همچنین برای دوستی اینترنتی مان که مدت کوتاهی طول کشید، از کیلومترها دورتر همیشه من را حمایت می‌کرد.

مایک رایس

مقدمه

تاکنون کتاب‌ها و نرم‌افزارهای بسیاری برای درمان اعتیاد نوشته و طراحی شده‌اند، همگی آنها اغلب شامل اطلاعات و راهنمایی‌های ارزشمند و مؤثری هستند. تمرکز آنها به‌طور عمده پاک و هشیار نگهداشتن مراجع و امید به حفظ پرهیز وی است. آنچه در اکثر این برنامه‌ها وجود ندارد شناسایی و تمرکز بر علت زیربنایی احساس ناخشنودی فرد است که به اعتیاد درونی شده و بیوشیمیایی منجر می‌شود. بدون شناسایی و تمرکز بر این علت، مشکل زیربنایی که موجب استفاده اجباری شده همیشه تهدیدی برای عود محسوب می‌شود.

وابستگی به الکل^۱ / دارو / رفتارهای اجباری شیوه‌ای برای اجتناب از مواجهه و تحمل ناخشنودی است. هنگامی که به علت احساس ناتوانی در رسیدگی به مشکلات زندگی دچار نامیدی، ناکامی و تعارض در روابط می‌شویم، رایج‌ترین رفتار یافتن چیزهایی است که منجر به لذت می‌شوند و تلخ‌کامی را از بین می‌برند. اعتیادها و رفتارهای اجباری این گونه شروع می‌شوند. صرف نظر از بلایای طبیعی، فقر، و جنگ، علت اصلی احساس بدینختی روابط ناخوشایند با افراد مهم زندگی یا فقدان رابطه به‌طور کلی است.

حتی در هنگام انجام مداخله درمانی، درمانگران با تمام افراد مهم زندگی مراجع تماس می‌گیرند. هرچند، من با روش‌هایی که در بسیاری از این درمان‌ها به کار می‌رود موافق نیستم زیرا آنها معمولاً مراجع را غافلگیر می‌کنند، از او انتقاد می‌کنند، سرزنش می‌کنند، شکایت می‌کنند، نق می‌زنند، تنیبه می‌کنند، تهدید می‌کنند و حتی به او رشوه می‌دهند تا رفتارش را متوقف کنند. در بیشتر اوقات، مراجع در برابر ورود به درمان مقاومت و مخالفت می‌کند زیرا احساس می‌کند دیگران علیه او متحد شده‌اند و وی مجبور به

۱ نوشیدن الکل از نظر شرع مقدس اسلام حرام است. (متوجه)

انجام کاری شده که به آن علاقه ندارد یا بر اساس تصمیم خودش نیست.

رویکرد تئوری انتخاب بر روش‌های کترل بیرونی تکیه نمی‌کند اما در عوض، بر موارد دیگری تأکید می‌کند: کشف سبکی که مراجع می‌خواهد زندگی اش آن‌گونه باشد؛ شناسایی افراد مهم زندگی؛ ارزیابی انتخاب‌های مراجع و اینکه آیا رفتارهای او به روابطش کمک می‌کنند یا آسیب می‌رسانند؛ دادن آزادی و احترام به مراجع تا خودش در مورد بهبود زندگی اش تصمیم بگیرد؛ و خلق طرحی برای دست‌یابی به آنچه می‌خواهد.

انسان‌ها زمانی بیشتر به ارتقای زندگی شان تمایل دارند که این تغییر ایده خودشان باشد، احساس احترام کنند و برای انجام کاری که دوست ندارند احساس تهدید یا اجبار نداشته باشند.

«عمیق‌ترین رشد شخصی در هنگام مطالعه یک کتاب یا مراقبه روی زیرانداز رخ نمی‌دهد، بلکه در بحبوحه تعارض اتفاق می‌افتد ... یعنی زمانی که عصبانی، ترسیله یا نامید هستید. وقتی رخ می‌دهد که شما کار ثابت همیشگی را انجام می‌دهید و ناگهان متوجه می‌شوید که حق انتخاب دیگری هم دارید». وروینیکا توگالوا

هدف من در این کتاب این است که اطلاعاتی به شما ارائه کنم که توضیح می‌دهد چه چیزی شما را بر می‌انگیزاند و چرا به شیوهٔ خاص خودتان رفتار می‌کنید. تنها چیزی که از دنیای بیرون دریافت می‌کنیم اطلاعات است. اطلاعات به‌نهایی باعث نمی‌شود ما کاری را انجام دهیم. ما همیشه برای واکنش به اطلاعات خارجی یا بیرونی گزینه‌هایی در اختیار داریم. اگر تفاوت بین روان‌پژشکی کترل بیرونی محکوم به شکست و روان‌پژشکی کترول درونی مؤثر را درک کنید و آن را یاد بگیرید به کلید کشف شیوه‌های مسئولیت‌پذیری برای غلبه بر اعتیاد و به عهده گرفتن مسئولیت زندگی دست یافته‌اید.

به جز هزاران معلمی که تاکنون مراجع من بوده‌اند، تئوری انتخاب دکتر گلسر هم منجر به کسب نتایج شگفت‌آوری در مورد مراجعت‌شده و اثر نیرومندی بر زندگی شخصی من داشته است. علاوه بر اینکه این کتاب برای افرادی است که رفتارهای اجباری

دارند، تئوری انتخاب روان‌شناسی نسبتاً جدیدی است که به تمام رفتارهای درازمدت هیجانی و ناهنجار می‌پردازد، رفتارهایی از قبیل اضطراب، افسردگی، دوقطبی، اسکیزوفرنی، اختلالات شخصیت، اختلال استرس پس از سانحه، خشونت خانگی، مشکلات رابطه‌ای و بسیاری رفتارهای دیگر که موجب ایجاد مشکل برای افراد و احساس تلخ‌کامی در زندگی آنها می‌شوند.

شما ممکن است به متنی که بنا به دلایلی چند بار در این کتاب تکرار شده توجه کنید: اغلب چند بار باید کتاب را بخوانید و بشنوید تا نکات مهم آن را «درک کنید». من پس از یک بار مطالعه تئوری انتخاب فکر می‌کرم همه چیز را درباره آن می‌دانم، اما هر بار که آن را خواندم مطالب بیشتری آموختم. حداقل سه بار خواندن و شنیدن یک مطلب معمولاً اثر ماندگاری می‌گذارد.

با توجه به تجارب مراجعانم، آثار دکتر گلسر و ابداع تئوری انتخاب از سوی وی، و افتخار دعوت شدن به مشارکت در نگارش مجموعه کتاب‌های تئوری انتخاب در عمل از سوی برایان لون، من اکنون می‌توانم این دانش را با شما، یعنی خوانندگان کتاب، به اشتراک بگذارم.

۱. آیا می توانید اعتیاد را تشخیص دهید؟

هزاران سال است که از الكل استفاده می شود. در اهرام مصر آبجوی مدافون شده و همچنین فیش های حقوقی مربوط به ۵۰۰۰ سال قبل برای پرداخت آبجو به جای دستمزد به سازندگان اهرام یافت شده است؛ بنابراین، ممکن است فکر کنید که پس از پنج هزار سال، هر چیزی قرار بود درباره الكل شناخته شود تاکنون باید شناخته می شد. با این حال هنوز، افسانه ها، دروغ ها و حقیقت های ناقصی در مورد اعتیاد به الكل وجود دارد. پس اعتیاد چیست؟

دیکشنری مریام وبستر اعتیاد را این گونه تعریف می کند: نیاز اجباری و مصرف مواد اعتیادآور (مثل هروئین، نیکوتین یا الكل) که با تحمل و علائم فیزیولوژیکی کاملاً مشخص پس از ترک معلوم می شود. تعریف گسترده: اعتیاد مصرف اجباری و پایدار مواد یا رفتاری اجباری است که مصرف کننده آن را مضر می داند.

این تعریفی بسیار ساده از موقعیتی پیچیده است که اثرات آن را بر افراد و نزدیکان آنها نادیده می گیرد.

من اعتیاد را رفتاری اجباری تعریف می کنم که موجب تسکین ناکامی و استرس ناشی از هیجانات یا موقعیت های ناخواسته می شود. اعتیاد اثر رخوت زایی بر مغز دارد که یا از طریق مواد تغییر دهنده خلق رخ می دهد یا به وسیله رفتارهایی که استرس و احساس ناراحتی را تسکین می دهند. رفتار اعتیادی از یک سو باعث لذت می شود و توجه فرد را از احساس ناراحتی پرت می کند و از سوی دیگر موجب مشکلاتی برای فرد و اشخاص مهم زندگی اش می شود. رفتار اعتیادی صرف نظر از مشکلاتی که ایجاد می کند ادامه می یابد. سایر ویژگی های آن عبارت اند از: علائم ترک اعم از هیجانی، جسمی یا هر دو که ناشی از مدت محرومیت یا قطع مصرف هستند. هر گونه تلاش

برای توقف مصرف موجب واکنش‌های ترک می‌شود که به‌نوبه خود به اضطراب، ترس، تهوع، اسهال، تعريق، تحریک‌پذیری، مشکل در تمرکز، سردرد، توهمند و حتی تشنج یا مرگ می‌انجامد.

مواد و الكل قنها اعتیادهای ممکن نیستند

رفتارهای اجباری قماربازی، برقراری روابط جنسی، بازی، ولخرجي، اعتیاد به کار و سایر رفتارهای اجباری به‌طور معمول برخی از نشانه‌های ترک را به همراه دارند که عبارت‌اند از: اضطراب، بی‌قراری، تمرکز ضعیف، و تحریک‌پذیری؛ اما لزوماً علائم تهدیدکننده زندگی با اعتیاد به مواد مرتبط نیستند.

رفتارهای اعتیاد به غیر مواد، رفتارهایی هستند که مستلزم صرف زمان غیر عادی و مفرطی هستند که معمولاً باعث می‌شوند بین فرد با همسر، خانواده و دوستانش فاصله بیفتد. عده‌ای ممکن است بعضی از این رفتارها را «اعتیادهای مثبت» بنامند زیرا تحت تأثیر دارو یا الكل نیستند. هرچند اگر با نیازهای دیگران تداخل داشته باشند و موجب مشکلات ارتباطی شوند، اصلاً «مثبت» نیستند.

رفتارهای اعتیاد به غیر مواد بیشتر با خستگی، بی‌قدرتی و/ یا تمايل به ارضای نیاز قدرت از نوع رقابت، پیشرفت، موفقیت و پیروزی مرتبط هستند. این رفتارها اغلب حسی عالی از خودارزشمندی به فرد می‌دهند. صرف نظر از انگیزه پشت این اعتیادها، آنها از رابطه ناخوشایند با دیگران یا فقدان رابطه به‌طور کلی نشئت می‌گیرند. این نوع اعتیاد ابزاری برای پرهیز از مواجهه با ناراحتی است و یا راهکاری برای اقدام به اصلاح تلحه کامی‌ها است.

دکتر پیتر برگین اظهار می‌کند که وسوسات و اجبارها به جای تمرکز بر هیجانات شدید ناکامی، شرم و گناه، اضطراب و تلحه کامی در زندگی، توجه خود را بیشتر به افکار مقاوم یا رفتارهای آبینی معطوف می‌کنند.^۱

1. Breggin, Peter, MD, Toxic Psychiatry, p. 232, St. Martin's Press, NY, 1991

آیا شما اعتیاد دارید؟

رفتارهای اعتیادی در نهایت منجر به از دست دادن دوستان، شغل، ازدواج، خانواده و زندگی می‌شوند؛ بنابراین مشکلاتی که این رفتارها ایجاد می‌کنند علائم اعتیاد هستند. هنگام ارزیابی اعتیاد به مواد، می‌توانید پرسش ساده‌ای را از خودتان پرسیید: «آیا مصرف کنندگان طبیعی این شکلی هستند؟»

فهرست زیر در برگیرنده برخی از مشکلات و رفتارهای مرتبط با رفتار اعتیادی است. وجود حداقل دو مورد از آنها بیانگر این است که فرد باید نگاه دقیق‌تری به مصرف یا رفتارش بیندازد.

۱. مصرف بیش از میزان در نظر گرفته شده (فقدان کنترل).
۲. به خاطر نیاوردن مطالب گفته شده یا کارهای انجام شده پس از مصرف الکل/مواد.
۳. پنهان کردن رفتار مصرف از دیگران.
۴. روابط آسیب‌دیده.
۵. نگرانی‌های خانواده و دوستان.
۶. مصرف کردن به تنهایی، به گونه‌ای که سایرین متوجه دفعات و میزان مصرف نمی‌شوند.
۷. دروغ‌گویی درباره مصرف.
۸. دزدی یا فروش لوازم خانه برای تأمین پول مواد یا الکل.
۹. غیبت از کار یا مدرسه؛ مصرف در محل کار.
۱۰. ناگهانی بهوش شدن.
۱۱. مصرف برای غلبه بر علائم ترک ناشی از تلاش برای قطع مصرف.
۱۲. همسر یا افراد مهم دیگر تهدید می‌کنند که در صورت تداوم این رفتار رابطه را ترک

می‌کنند و یا حتی واقعاً این کار را انجام می‌دهند.

۱۳. از دست دادن شغل به علت غیبت از کار یا حضور با تأخیر.

۱۴. بیماری‌های مرتبط با کبد، لوزالمعده، قلب، مری، معده، ریه، مشکلات عصب‌شناختی یا روده‌ای.

۱۵. تداوم استفاده علی‌رغم توصیه پزشک مبنی بر قطع مصرف.

۱۶. درگیری‌ها و بحث‌هایی که ظاهراً تنها در هنگام مصرف رخ می‌دهند.

۱۷. خرید مواد و/ یا الكل در حالی که فرد واقعاً از عهدۀ هزینه آن برنمی‌آید.

۱۸. صرف ساعت‌های زیاد برای پرداختن به بازی‌های ویدیویی یا مشاهده سایت‌های هرزه‌نگاری قبل از اینکه وظایفش را انجام دهد.

۱۹. تمایزی بیمارگون در کازینوها یا سایر مکان‌های مشابه در حالی که پول قرض می‌کند یا صورت حساب‌های خانه و بدھی‌های خانوادگی را پرداخت نمی‌کند.

۲۰. روابط جنسی متعدد یا صرف وقت برای فکر کردن یا پرداختن به روابط جنسی با یا بدون فردی دیگر.

۲۱. انتخاب رفتارهای تکراری برای اجتناب از مواجهه با مشکلات فعلی و هیجانات ناخواسته.

۲۲. انکار مقابله‌ای مبنی بر اینکه مشکلی وجود ندارد در حالی که دیگران به‌وضوح می‌توانند مشکل را ببینند.

۲۳. دستگیری به علت رانندگی پس از مصرف مواد یا الكل.

۲۴. حداقل ۱۵ بار مصرف الكل در هفته.

۲۵. حداقل ۴ بار مصرف الكل در یک ساعت.